

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/57/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117222158
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117222158.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: B. M., G.. XX.X.XXXX, K. R. G. Z. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátka kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 16.02.2018 č.k. 11Csp 252/2017 - 43 takto jednohlasne

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobou zo dňa 12.10.2017 uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 Eur podľa § 3 ods. 5 piatej vety zákona č. 250/2007 Z.z. Ako dôvod uviedla predchádzajúce konanie 11C/168/2014 o obnovu konania, v ktorom bola ako navrhovateľka v postavení spotrebiteľky úspešná. Uviedla, že ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie je spotrebiteľských práv, keď svoje práva musela brániť v súdnom konaní podaním návrhu na obnovu konania.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a zdôraznil, že z predchádzajúceho súdneho konania nevyplýva, že by došlo k porušeniu práva spotrebiteľa, nie je teda splnený predpoklad uvedený v § 3 ods. 5 citovaného zákona. Navyše nebolo preukázané, že by žalobkyni vznikla nejaká ujma. Zdôraznil, že návrh na obnovu konania smeroval voči rozhodnutiu súdu, čiže žalovaný jeho podanie nezavinil.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 11C/168/2014 a zistil tento skutkový stav:

5. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/168/2014 žalobkyňa podala proti žalovanému návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Ro/243/2013. V ňom žalovaný podal voči žalobkyni návrh na vydanie platobného rozkazu na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 17.12.2009. Súd dňa 14.8.2013 vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému 679,2 Eur s úrokmi z omeškania 9% ročne od 17.3.2011 do zaplatenia.

6. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 11C/168/2014-60 zo dňa 15.10.2014 návrh na povolenie obnovy konania zamietol, keďže dospel k záveru, že neboli naplnené zákonné dôvody pre obnovu konania.

7. Súd druhej inštancie dané uznesenie zmenil a obnovu konania povolil uznesením 8Co/12/2015 zo dňa 15.6.2016 a v odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že súd rozhodujúci o vydaní platobného rozkazu neskúmal neprijateľnosť zmluvných podmienok a konal v rozpore s rozhodnutiami ESD C-240/98 až C-244/98 a C-473/00.

8. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že vydaním platobného rozkazu jej bola spôsobená psychická ujma, ktorú vysvetlila tým, že vôbec nevedela, že voči nej bola podaná žaloba a zrazu jej bol doručený platobný rozkaz. Vznikla jej aj finančná ujma vo výške asi 300 Eur, ktorú sumu zaplatila žalovanému po doručení platobného rozkazu. Uviedla tiež, že žalovaný jej poskytol úver okolo 1.000 Eur, za ktorý zaplatila asi 1.700 Eur.

9. Po povolení obnovy konania sa obnovené konanie viedlo pod sp. zn. 17Csp/64/2016. V dôsledku späťvzatia žaloby bolo konanie zastavené uznesením č.k. 17Csp/67/2016-32 zo dňa 11.1.2017 (bez uvedenia dôvodu späťvzatia žaloby).

10. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

12. K tomuto záveru súd dospel logickým a gramatickým výkladom keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny predpis (viď. Občiansky zákonník I. autorov Štefček a spol., vydavateľstvo C.H.Beck str. 459). Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť z normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu (porušenia práva či povinnosti ustanovenej akýmkoľvek právnym predpisom), ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil spomínanú všeobecnú formuláciu.

13. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

14. Žalobkyňa nárok odôvodnila úspešným podaním návrhu na obnovu konania, s čím sa súd nestotožňuje, pretože obnova konania je inštitútom procesného práva ako mimoriadny opravný prostriedok. Podstatou predchádzajúceho súdneho konania o povolenie obnovy konania bolo to, že súd nesprávne vyhodnotil situáciu a vydal vo veci platobný rozkaz. To, že súd vydal platobný rozkaz však nespôsobil žalovaný. Uvažovať o dôvodnosti nároku žalobkyne by bolo možné až na základe ďalšieho súdneho konania vedeného po povolení obnovy konania, pokiaľ by boli k tomu naplnené predpoklady.

15. Žalobkyňa si musí uvedomiť, že podaniu tejto žaloby musí predchádzať súdne konanie, v rámci ktorého žalobkyňa musí úspešne uplatniť porušenie práva alebo povinnosti podľa noriem na ochranu práv spotrebiteľov a nárok musí uplatniť voči tomu, kto za porušenie spomínaného práva alebo povinnosti zodpovedá. Jasne to uviedol aj Najvyšší súd SR spomínanom rozhodnutí 6Cdo 389/2015. Uplatneniu nároku na primerané finančné zadosťučinenie musí predchádzať súdne konanie, v ktorom by žalobkyňa uspela žalobou (alebo protižalobou) o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky príp. priznaním náhrady škody alebo bezdôvodného obohatenia. V tomto prípade však predchádzajúce súdne konanie sa viedlo kvôli tomu, že súd vydal platobný rozkaz, hoci k tomu neboli splnené zákonné podmienky a to napriek konštatovaniu, že v príslušnej zmluve boli neprijateľné zmluvné podmienky, ale táto skutočnosť je pre tento spor irelevantná. Žalovaný nemôže byť sankcionovaný za to, že súd vydal platobný rozkaz, hoci to nemal urobiť. Pri výklade žalobkyne by žalovaný teda mohol byť sankcionovaný za ten istý skutok dvakrát a to za povolenie obnovy konania a druhýkrát prípadnú úspešnosť spotrebiteľa v obnovenom konaní. Takýto výklad je však nesprávny a je porušením zásady ne bis in idem. Súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

16. Žalobkyňa v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Ak súd prvej inštancie žalobu zamietol s odôvodnením, že obnova konania je procesným inštitútom a v prípade úspešnosti spotrebiteľa v obnovenom konaní by mohol byť dodávateľ sankcionovaný druhýkrát, tak, podľa názoru odvolateľa, sú úvahy prvej inštancie mylné a v zákone oporu nemajú.

18. Z ustanovenia § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. (ďalej len ZoOS) explicitne nevyplýva, že by porušenie spotrebiteľského práva, ako predpoklad uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia malo spočívať výlučne len v hmotnom práve.

19. Terajší žalovaný po povolení obnovy konania zobral žalobu v časti, ktorej uplatňoval nárok v rozpore so spotrebiteľským právom, späť, a preto sa žalobca domnieva, že o to skôr obstojí jeho žaloba o primerané finančné zadosťučinenie, v nadväznosti na konanie, v ktorom bola obnova konania povolená a o žiadnu duplicitu ísť nemôže.

20. Pre správny výklad § 3 ods. 5 tretia veta ZoOS je, ako ďalej uviedol odvolateľ vo svojom odvolaní, podstatné to, že je to spotrebiteľ, kto úspešne uplatní spotrebiteľské právo na súde v konaní, predmetom ktorého je posudzovanie spotrebiteľského právneho vzťahu. Tým je súčasne dané, či aplikovaná právna norma je, alebo nie je normou v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia ZoOS. Týmto spotrebiteľským právom potom je akákoľvek norma, ktorá sa v konkrétnej veci na súde aplikuje na spotrebiteľský právny vzťah, teda na vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

21. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

22. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

23. K odvolacím námietkam žalobkyne sa žiada uviesť nasledovné.

24. Zo žaloby podanej žalobkyňou na súd dňa 12.10.2017 je zrejmé, že žalobkyňa ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, keď svoje práva musela brániť v súdnom konaní, podaním návrhu na obnovu konania.

25. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C 168/2014 o obnovu konania bola ako navrhovateľka, v pôvodnom konaní žalovaná, v postavení spotrebiteľky úspešná. Uznesením Krajského súdu Prešov, sp. zn. 8Co 12/2015 z 15.06.2016 bolo uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C 168/2014 z 15.10.2014 zmenené a obnova konania bola povolená.

26. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a tým bola splnená hypotéza právnej normy § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z., finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 100 eur.

27. Navrhovaný petit bol teda podľa názoru odvolacieho súdu náležite odôvodnený a súd prvej inštancie o takto formulovanej žalobe konal a rozhodol.

28. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. toto právo vzniká v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

29. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie sa otázkou, či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti v tomto konaní náležitým spôsobom vypořiadal a v bodoch 12. a 13. napadnutého rozhodnutia svoje závery presvedčivo odôvodnil.

30. Uvedené závery dávajú v celom rozsahu odpoveď na odvolacie námietky žalobkyne a odvolací súd sa s nimi stotožňuje.

31. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

33. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).